

Плавахме съвсем близо до брега, под развалините на древни сгради и изоставени *орсани* – хранилища за лодки – а с тези лодки някога монасите излизали на риболов. Никъде на хоризонта нито човек, нито животно, нито птица.

Най-накрая корабът акостира край пясъчната ивица пред рушащото се здание на българския манастир Зограф, пред който трима босоноги и разгърдени гръцки полицаи пиеха бира от метални кутийки и се обаждаха на някого по мобилен телефон.

Този манастир, който през девети век, по време на царуването на Лъв Мъдри, издигнали на самия бряг трима братя калуgerи (Мойсей, Арон и Йоан), гледаше към морето злокобно, като череп на мъртвец, със своите зеещи отвори на прозорци. На напукания каменен покрив растеше стъблото на смокиня. Корабът отплава по-бързо, отколкото беше акостиран, сякаш се плашеше от това омагьосано място, където през тринайсети век двайсет и шест калугера умрели с мъченическа смърт от ръката на византийския император Михаил. Кулата, която единствена видяла това, е обвита с вкаменено мълчание.

На своя гърлен птичи език полицайт със съжаление ми обясниха, че до имението Йоаница, откъдето тръгва пътя за Хилендар, трябва да вървя пеш през диви плажове, и тръгнах без да роптая, знаейки, че като всеки поклонник, трябва да заслужа своя хаджилък. Трепах се с часове през камънаците, сизифовски мъкнейки сака си, който от пека ставаше все по-тежък, прегазвах плитчини (където това беше възможно) и минавах през крайбрежни скали, където на един място ме нападна ято чайки. Връхлитаха върху непокритата ми глава, вдигайки неописуем шум със своите крясъци

и плясък на криле. Явно бях застрашил спокойствието на гнездата им. В тази ненадейна птича атака имаше някакво тайно предупреждение, че съм прекалено грешен, за да стигна спокойно и без изпитания до едно свято място. А може би това бяха душите на онези двайсет и шест български калугери, които по невнимание бях обезпокоил, вървейки по път, по който рядко минава някой?

Неочаквано, когато отдавна вече се бях простил с мисълта, че ще стъпя с маратонките си на нещо равно, освен безкрай от обли камъни, който напомняше на абстрактни скулптури, иззад един нос изникна хиленадарското имение – голяма, добре поддържана сграда, с тераса на първия етаж, с мъничко параклисче на върха на стръмните стълби и забравен *орсан*, в който лежеше скутер с мощн двигател *уатана*. Грижливо отглежданата по перголите лоза, кошерите и цветята в саксии, издаваха сред тази каменна пустош ръката на истински стопанин. Над чешмата имаше плоча с надпис на кирилица: ВОДАТА Е САМО ЗА ПИЕНЕ НЕ Я РАЗЛИВАЙТЕ ИМAME Я МНОГО МАЛКО НЕ НИ БЕЗПОКОЙТЕ ДОКАТО СИ ПОЧИВАМЕ МЕЖДУ ЕДИН И ЧЕТИРИ.

Опитвах се да отворя някоя врата (дори и онази на параклиса), но всички бяха заключени. При мен дойдоха само две сиви котки да ми се погалят и това беше всичко. Личеше си, че котките са гледани и много добре възпитани. Тогава на терасата над себе си забелязах черноризец, който спокойно наблюдаваше морето, без изобщо да ми обръща внимание.

По-късно разбрах, че по произход е германец, който преди повече от двайсет години преминал към православието и получил монашеското име Пантелей. С германска упоритост издигнал от руините този изоставен метох. Отново

ме обзе странно чувство, че от всички страни ме наблюдават невидими очи, изprobват ме дали съм достатъчно зрял, за да ми позволят да продължа своя път. Чакаха да видят какво ще предприема: ще викам ли, ще се моля ли да ми отворят, ще искам ли храна и подслон, каквото и да е. Но аз не направих нищо от това – поставих сака под главата си и легнах на дървената пейка пред заключената порта, която, изглежда, не ме приемаше. Не знам колко време мина (може дори да съм заспал); струваше ми се, че тук мога да остана с дни, когато невидимите очи разбраха, че не бързам за никъде и изпратиха един пикап марка *нисан*, който ме откара сред облак прах до Хилендар по неравния, сякаш току-що прокаран път, през хълма, през гъстата гора от черен бор. Отец Пантелия не направи нито едно движение; остана вкаменен на терасата, загледан в морето.